

4. СТАНДАРТИЗАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Т.В. Віскер

Національний університет харчових технологій

Останнім часом однією з ключових проблем науково-технічного та економічного розвитку країни є проблема якості продукції.

Поліпшення якості продукції (процесів, робіт послуг) – це проблема не тільки споживча чи технічна, але й економічна, соціальна й політична проблеми суспільства.

Важливими елементами механізму управління якістю продукції є стандартизація та сертифікація.

Стандартизація – діяльність, що полягає у встановленні положень для загального і багаторазового застосування щодо наявних чи можливих завдань з метою досягнення оптимального ступеня впорядкування у певній сфері, результатом якої є підвищення ступеня відповідності продукції, процесів та послуг їх функціональному призначенню, усуненню бар'єрів у торгівлі і сприянню науково-технічному співробітництву [2].

Основними факторами, які безпосередньо впливають на розвиток національної системи стандартизації, є багатовекторна зовнішня політика, яка спрямована на інтеграцію України в Європейський Союз та співробітництво з іншими країнами світу. Внутрішня політика держави покликана сприяти підйому вітчизняного виробництва, захисту прав українських громадян на споживання продукції, безпечної для життя, здоров'я та довкілля. Подальший розвиток національних систем стандартизації та сертифікації визначається стратегічним курсом України на інтеграцію до світової економіки.

Метою стандартизації в Україні є забезпечення безпеки для життя та здоров'я людини, тварин, рослин, а також майна та охорони довкілля, створення умов для раціонального використання всіх видів національних ресурсів та відповідності об'єктів стандартизації своєму призначенню, сприяння усуненню технічних бар'єрів у торгівлі.

Європейські стандарти є потужним інструментом для підвищення конкурентоспроможності підприємств Європейського Союзу. Вони служать для захисту здоров'я та безпеки громадян та охорони навколишнього середовища. Стандарти пропонують технічні рішення проблем і сприяють торгівлі та співробітництву між країнами-членами. Вони допомагають переносити і поширювати технології в інтересах громадськості. І, найголовніше, вони підвищують ефективність політики ЄС з підтримки добробуту споживачів, охорони навколишнього середовища, торгівлі та єдиного ринку [1].

Купівля продуктів харчування вироблених в країнах ЄС означає купівлю високо стандартизованого продукту. Агросектор ЄС має високу репутацію завдяки десятиліттям наполегливої праці, інвестиціям та прискіпливій увазі до досконалості. Всі ферми ЄС зобов'язані дотримуватися одних з найсуворіших вимог ведення сільського господарства у світі: це перш за все вимоги до охорони навколишнього

середовища, вимоги до використання пестицидів та ветеринарних препаратів, і звичайно вимоги до якості сільськогосподарської продукції. Якість є важливою складовою стратегії ЄС на глобальному ринку агропромислової продукції. Основна мета цієї стратегії полягає у інформуванні покупців та споживачів про характеристики продукту.

Сертифікація агропромислової продукції в ЄС, є обов'язковою процедурою підтвердження відповідності вимогам Директив ЄС і гармонізованим стандартам.

Сертифікація продукції в країнах ЄС (європейська сертифікація) – незалежна процедура підтвердження відповідності продукції існуючим гармонізованим стандартам Європейського Союзу. Сертифікація CE дає можливість вільної реалізації продукції на всій території Європейського Співтовариства. Процедура сертифікації є обов'язковою для експортерів в країни Європейського Союзу. Якщо продукція не отримала маркування цим знаком вона не допускається на ринок Європейського Союзу [3].

Влада країн ЄС ретельно контролює на своєму ринку обігу продукції, яка підпадає під процедуру сертифікації. Забезпечуючи таким чином захист споживачів від несумлінних виробників. Безпека продукції для людини і навколишнього середовища в країнах Європейського Союзу прирівняна за значимістю до національної безпеки кожної з країн ЄС.

Функцію контролю за дотриманням стандартів харчової продукції в ЄС здійснюють такі установи: міністерство соціальних справ, міністерство сільського господарства, міністерство економіки та комунікації. Ці структури керуються великою кількістю правових актів, загальними нормами та специфічними вимогами. Усі ці правові акти базуються на трьох головних принципах: надати вибір споживачу; інформування і захисту громадян; збільшення вільного руху продуктів харчування

Важливим чинником ефективної міжнародної торгівлі, інтеграції України до європейського господарського простору, максимізації корисного ефекту від дії зони вільної торгівлі є оптимізація системи стандартизації. Така оптимізація сприятиме збільшенню обсягів експорту, кращому контролю за імпортом, допоможе налагодити ефективність.

Отже, задля виходу української продукції на ринок ЄС, перш за все необхідне усунення технічних бар'єрів, тобто створення гармонізованих правових актів з безпеки та охорони навколишнього середовища; гармонізованих Європейських стандартів; довіри до результатів оцінки відповідності випробуваної продукції нормативам.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бичківський Р.В. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація / Бичківський Р.В., Столярчук П.І., Гамула П.Р. – Львів: Львівська політехніка, 2004. – 560 с.

2. Кириченко, Л.С. Стандартизація і сертифікація товарів та послуг: підруч. / Л.С. Кириченко, А.А. Самойленко. – Х. : Вид-во "Ранок", 2008. – 240 с.

3. Маренич М. М. Контроль якості і безпека продуктів харчування в ЄС / Маренич М. М., Аранчій С.В., Марюха Н.С. // Міжнародне законодавство в галузі харчового ланцюжка і потенціал України у відповідності даним стандартам – Полтава, 2009. – 42 с.

Науковий керівник – Сіднєва Ж. К., к.е.н.